

ЖАМБЫЛ АТЫНДАҒЫ ҰЗЫНАҒАШ КӘСІПТІК КОЛЛЕДЖІ



**«Мектептерге арналған PISA» зерттеуі туралы
НҰСҚАУЛЫҚТАН КӨШІРМЕ**

2024 жыл

«Мектептер мен колледждерге арналған PISA» зерттеуі туралы

«Мектептер мен колледждерге арналған PISA» зерттеуі – Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымының (бұдан әрі – ЭЫДҰ) халықаралық стандарттарына сәйкес әзірленген жоба. Зерттеу 15 жастағы оқушылардың функционалдық сауаттылық деңгейін және қазіргі әлемде сыни тұрғыдан ойлау және өз білімдерін шығармашылықпен қолдану қабілетін бағалау арқылы оқушылардың оқу мүмкіндіктерін жақсартуға және мұғалімдер мен мектеп әкімшілігіне қолдау көрсетуге бағытталған.

«Мектептер мен колледждерге арналған PISA» зерттеуі оқушылардың білім жетістіктерін бағалау жөніндегі халықаралық PISA бағдарламасының әдіснамалық шеңберіне негізделген. Төрт жылда бір рет (2022 жылдан бастап үш рет) жүргізілетін негізгі PISA зерттеуінен айырмашылығы, «Мектептерге арналған PISA» халықаралық циклдардың жиілігіне қарамастан, жылына бір рет жүргізілуі мүмкін. Бұл ретте, «Мектептерге арналған PISA» зерттеуінің деректерін дәстүрлі бағалау бағыттары (оқу, математикалық және жаратылыстану сауаттылықтары) бойынша PISA зерттеуінің нәтижелерімен салыстыруға болады.

Нәтижелерді ұлттық деңгейде ұсынатын PISA негізгі зерттеуінен айырмашылығы, «Мектептер мен колледждерге арналған PISA» зерттеуі салыстырмалы талдау жүргізу және жеке мектептің немесе колледждің жұмысын жетілдіру мақсатында білім беру ұйымы деңгейіндегі нәтижелерге қол жеткізеді. Сонымен қатар, «Мектептер мен колледждерге арналған PISA» зерттеуі оқушылардың әлеуметтік және эмоционалдық дағдылары туралы түсінік береді, сондай-ақ үлгерімі төмен оқушылардың алдында тұрған қиындықтарды жақсырақ түсінуге мүмкіндік береді, бұл қолда бар оқу олқылықтары мен білім беру жетістіктерін шешуге бағытталған нақты шаралар мен тәжірибелерді енгізуге мүмкіндік береді.

Зерттеу қорытындысы бойынша мектебіңіз немесе колледжіңіз (ЭЫДҰ-ның барлық рәсімдері сақтай отырып) PISA негізгі зерттеуіне қатысқан еліміздің және әлемнің басқа мектептерімен, сонымен қатар ЭЫДҰ орта балымен салыстырғанда математика, оқу, жаратылыстану пәндері бойынша мектептің 15-жастағы білім алушыларының функционалдық сауаттылық деңгейі туралы талдамалық есеп алады.

"Мектеп пен колледждерге арналған PISA" зерттеуі екі бөлімнен тұрады:

Оқушылардың функционалдық сауаттылығын бағалауға арналған математика, жаратылыстану және оқу сауаттылығы бағыттары бойынша когнитивті тест, сондай-ақ оқушыларға арналған контекстік сауалнама. Оқушыларға арналған тест - бұл тесттің бір нұсқасында 57-ден 62-ге дейін өзгеруі мүмкін ерікті сұрақтардың жиынтығы.

Зерттеу үшін таңдалған оқушыларға сауалнама тестілеуден кейін жүргізіледі. Оқушылардың сауалнамасына шамамен 30-40 минут уақыт беріледі. Сауалнама сұрақтары мұғалімдердің оқушылармен қарым-қатынасына, мектептегі тәртіптік климатқа, оқушылардың оқуға деген қарым-қатынасына, олардың мотивация деңгейіне, сондай-ақ олардың әлеуметтік-эмоционалдық дағдыларына қатысты.

2020 жылдан бастап "Мектептер мен колледждерге арналған PISA" зерттеуі "Janison Replay" бағдарламасын пайдалана отырып, компьютерлік форматта жүргізіледі. "Janison Replay" бағдарламасын орнату бойынша қадамдық нұсқаулық "Janison replay цифрлық қосымшасын орнату бойынша нұсқаулық" құжатында берілген.

Зерттеудің негізгі тұлғалары :

"Мектептер мен колледждерге арналған PISA" зерттеуін жүргізу барысында келесі негізгі тұлғалар жұмылдырылды:

ЭЫДҰ – зерттеуді сүйемелдеу бойынша консультациялық және әдіснамалық қолдауды қамтамасыз етеді, сондай-ақ зерттеу қорытындылары бойынша есептер түрінде нәтижелерді ұсынады. ЭЫДҰ міндеттері:

- зерттеу жүргізу рәсімдерін түсіндіру;
- зерттеу құралдарын ұсыну (тест сұрақтары, сауалнама);
- зерттеу нәтижелері бойынша деректерді келісу;
- мектептер үшін есептерді қалыптастыру.

Janison ұйымы – зерттеуді техникалық қолдауды қамтамасыз етеді, тест бағдарламасын қалыптастырады. Janison міндеттеріне мыналар кіреді:

- зерттеу жүргізу үшін Janison Replay бағдарламалық жасақтаманы (бұдан әрі – БҚ) ұсыну;
- талдау командасын БҚ және цифрлық платформаны, сондай-ақ оқушылардың ашық сұрақтарға жауаптарын кодтау жүйесін пайдалану бойынша оқыту;
- әрбір білім беру ұйымы мен оқушылар үшін БҚ орнату файлдарын, логиндерді, парольдерді ұсыну;
- ЭЫДҰ талдау базасында есептерді қалыптастыру;
- Тест әкімшісіне, зерттеу жүргізу бойынша Мектеп үйлестірушісіне нұсқаулықтар мен нұсқаулар беру.

Зерттеу операторы – «Ахмет Байтұрсынұлы атындағы «Талдау» ұлттық зерттеулер және білімді бағалау орталығы» АҚ (ТАЛДАУ).

Ұлттық үйлестіруші – ел деңгейінде зерттеу жүргізудің барлық үдерісіне жетекшілік ететін және ЭЫДҰ-ның қосалқы мердігерлік ұйымы болып табылатын және жобаны цифрлық сүйемелдеуге жауапты ЭЫДҰ және Janison командасымен өзара іс-қимылды жүзеге асыратын талдаудағы мамандардың жобалық тобы.

Мектеп үйлестірушісі – әр мектепте мектеп деңгейінде зерттеу жүргізудің бүкіл процесін бақылайтын бір жауапты үйлестіруші тағайындалады. Мектеп үйлестірушісінің міндеті - техниктің көмегімен зерттеу жүргізу үшін аудиториялар мен компьютерлерді дайындау, зерттеу жүргізу үшін қажетті бағдарламаны алдын-ала белгілеу. Сонымен қатар, міндеттерге барлық мұғалімдерді, оқушыларды және олардың ата-аналарын мектепте зерттеу жүргізу туралы хабардар ету, сондай-ақ ең тиімді ынтымақтастық үшін тест әкімшісімен өзара әрекеттесу кіреді.

Тест әкімшісі – ЭЫДҰ ұсынған сценарийіне сәйкес зерттеу жүргізілетін әрбір аудиторияда мектеп оқушылары үшін тестілеу мен сауалнама жүргізуді жүзеге асыратын білім басқармасының өкілі. Тест-әкімшінің міндеті - аудиторияларда оқушыларды тестілеу және сауалнама жүргізу кезеңін барынша сапалы өткізу, зерттеу деректерінің құпиялылығын сақтауды қамтамасыз ету, алынған барлық деректер сақталуы үшін бағдарламаны компьютерде дұрыс аяқтау және зерттеу платформасына деректерді жүктеу.

Техникалық маман – мектеп IT-маманы (информатика мұғалімі, инженер), тестілеуді өткізу үшін компьютерлік техниканы дайындауға және бағдарламалық қамтамасыз етуді орнатуға жауапты. Тестілеу кезінде ол компьютерге немесе бағдарламалық жасақтамаға қатысты техникалық мәселелерге жауап береді.

Тәуелсіз бақылаушы — зерттеу талаптарына сәйкес зерттеу жүргізу тәртібін тәуелсіз бақылауды қамтамасыз етеді.

Құпиялылық

"Мектептерге арналған PISA" зерттеуінің құпиялылығы маңызды рөл атқарады және сенімді әрі объективті нәтижелерге қол жеткізуді қамтамасыз етеді. Сондықтан Мектеп үйлестірушілері мен Тест әкімшілеріне тестілеу кезінде зерттеу тапсырмалары мен сұрақтарын оқуға, сондай-ақ зерттеуге қатысты кез келген материалдарды көшіруге қатаң тыйым салынады.

ЗЕРТТЕУДІҢ ДАЙЫНДЫҚ КЕЗЕҢІ:

Мектептер мен колледждер үшін орнату файлдарын алу
Зерттеуден екі апта бұрын Janison компаниясы талдаудың жобалық тобына әр мектеп, колледж үшін орнату файлдарын ұсынады. Әр мектеп, колледж үшін жеке пароль беріледі, ол бағдарламаны орнатқан кезде сұралады. Оқушылардың логиндері мен парольдері қатаң (!) құпия деректер болып табылады және оқушыларға тестілеу күні ғана беріледі.

АУДИТОРИЯЛАРДЫ ДАЙЫНДАУ:

"Мектептер мен колледждерге арналған PISA" зерттеуін жүргізуге бөлінген аудиториядағы әрбір дербес компьютер/ноутбук нұсқаулыққа сәйкес тексерілуі тиіс. Зерттеуге қатысушылар үшін қаламдар, бос парақтар, таза тақта дайындалуы керек. Аудиторияда сағаттардың болуы міндетті.

Зерттеу жүргізу қарсаңында немесе күні талдаудың өкілдерінің қатысуымен барлық аудиториялар мен дербес компьютерлерге тексеру жүргізу қажет. Бұл барлық дербес компьютерлердің жұмыс істейтініне, оларға қажетті бағдарламалар орнатылғанына және зерттеудің басталуына дайын екендігіне көз жеткізу үшін қажет.

Зерттеу жүргізу уақыты

"Мектептерге арналған PISA" зерттеуін жүргізу уақыты төмендегі кестеде келтірілген. Зерттеу кезеңдері	Уақыты
Зерттеуді бастауға аудиториялар мен компьютерлерді дайындау	60-90 минут
Қатысушылар логин мен пароль көрсетілген жеке ләйблдерді алып, өз орындарын тауып, тестілеуді бастауға дайындалады	шамамен) 5-7 минут
"Тестілеу" кезеңіне арналған нұсқаулықты оқу	5 минут
Бағдарламаға кіру, кіріспе бөліммен және жаттығу тапсырмаларымен танысу	5-10 минут
1 бөлім - тест	60 минут
Үзіліс	5 минут
2 бөлім - тест	60 минут
Тест аяқтау	-----
Үзіліс	10-15 минут
"Сауалнама" кезеңіне арналған нұсқаулықты оқу	5 минут
Сауалнама	(шамамен) 35 минут
Сауалнаманы аяқтау, бағдарламадан шығу	-----
Тест әкімшісінің деректерді серверге жүктеуі	(шамамен) 30 минут